

Skellefteå kommuns yttrande över En reform för datadelning (SOU 2023:96)

Skellefteå kommun har erhållit rubricerade slutbetänkande på remiss, och avger härmed följande yttrande:

Sammanfattning

Skellefteå kommun ser positivt på en tydligare styrning av offentlig sektors interoperabilitet med avsikten att öka förmågan för offentlig sektor att tillhandahålla och ta del av data. Skellefteå kommun tillstyrker utredningens samtliga förslag.

Styrkor med förslaget är att styrningen avser en lagstiftning som omfattar hela offentlig sektor, inte bara delar samt att interoperabilitetslösningar kan föreskrivas som obligatoriska då det redan idag finns gott om exempel på valfria interoperabilitetslösningar som inte används på grund av otydlig styrning och mandat för offentlig sektor som helhet.

Skellefteå kommun ser följande brister i förslaget:

- Den förskrivande myndigheten har inga möjligheter att utdela sanktionsavgifter vilket gör lagstiftningen svag i förhållande till de till antalet många fler säkerhetsrelaterade lagstiftningar som ofta driver ett motsatt beteende genom att begränsa informationsdelning.

Interoperabilitet kräver investering i grundförutsättningar vars nytta uppstår i ett senare skede. Bristen på konsekvenser skapar en betydande risk att omställning och efterlevnad kommer prioriteras sent och först när brister i datautbyte fått tillräckligt stora samhällskonsekvenser istället för att omställningen påbörjas proaktivt, omedelbart i samband med att lagstiftningen träder i kraft.

- Förslaget hänvisar till ytterligare utredning om sektorsspecifik styrning av interoperabilitet. Det är i de sektorsspecifika tillämpningarna som samhällseffekterna uppstår. Tidslinjen för den nationella interoperabilitetsmålen är avlägsen utifrån behoven vilket innebär att de faktiska tillämpningarna inom tex vård, skola och samhällsutveckling riskerar att hamna ännu längre bort. Det är angeläget att den nationella interoperabilitetsstyrningen formas parallellt med den nationella för att undvika en allt för lång tidslinje.
- Det är otydligt i förslaget huruvida Digg har förutsättningar att vara ett stöd även till Sveriges kommuner och regioner med avsikt att öka nyttjandet av

SKELLEFTEÅ KOMMUN

den nationella infrastrukturen Ena. Idag råder väldigt låg transparens i utvecklingen av Ena och kommunernas inflytande och delaktighet är mer eller mindre obefintlig. Bristen på planerbarhet gör att kommuner inte kan ta hänsyn till Ena i ett tidigt skede i sin egen digitala utveckling. Detta saktar ner uppskalning och riskerar att skapa onödiga kostnader.

- I förslaget anges att Digg kan välja en mjukare form av styrning genom att rekommendera nationella interoperabilitetslösningar. Det är i förslaget otydligt vad en rekommendation innebär; om Digg i sådana fall gör någon typ av kvalitetssäkring av lösningen, tex säkerställer att begreppsmodeller följer någon vedertagen standard och huruvida myndigheten har ett ansvar att förvalta de lösningar som rekommenderas, alternativt om en rekommendation mer handlar om att dela goda exempel.